

Praha 10, Praha

Část obce: Praha

Okres: Praha hlavní město

GPS souřadnice: 50.071672N, 14.498090E

Počet obyvatel: 97 835

Adresa URL: www.praha10.cz

Kraj: Hlavní město Praha

Správní obvod: Praha

První pís. zmínka: 1088 (937 let)

PSČ: 101 38

Památky a zajímavosti Praha 10

Nejstarší stavby regionu představují církevní objekty, z nichž jako první byl postaven záběhlický kostel Narození Panny Marie u Botiče. Původně románská stavba z 1. poloviny 12. století byla ve 2. polovině 19. století přestavěna v novorománském slohu. Na Vršovickém náměstí stála v 11. století románská kaple sv. Maří Magdalény. Jméno sv. Mikuláše nese kostel od gotické přestavby ve 14. století a na začátku 18. století byl zrekonstruován do barokní podoby. Vedle chrámu stojí klasicistní fara, původně první vršovická škola.

Dominantu Vršovic tvoří kostel sv. Václava na Čechově náměstí, postavený v letech 1929 - 1930 předním českým architektem Josefem Gočárem. Toto cenné architektonické dílo české moderny je prvním kostelem v Československu, při jehož stavbě byla použita skeletová železobetonová konstrukce.

V Moskevské ulici byla ve 30. letech 20. století postavena modlitebna Církve československé husitské podle návrhu architekta Karla Truksy. V letech 1932 - 1933 vznikl podle projektu architekta Pavla Janáka Husův sbor Československé církve husitské v Dykově ulici, odkud během Květnového povstání 1945 vysílal Český rozhlas. Strašnice mají od roku 1994 kostel Neuposkvrněného početí Panny Marie.

Mezi zajímavé stavby světského charakteru patří například Rangherka ve Vršovících, která získala jméno po majiteli, ale často bývá nazývána také „vršovický zámeček“. V minulosti tato neorenesanční budova sloužila jako manufaktura, k níž patřil morušový sad, později jako škola nebo radnice. O skutečné zámky a zámečky však Praha 10 ochuzena není. V Záběhlicích se nachází zámek ze 17. století, po vyhoření obnoven v novorenesančním stylu, a nedaleko stojí zámeček Práče z 18. století. V Malešicích byl na místě původní tvrze postaven zámeček s hospodářským dvorem. Z veřejných budov jsou nejvýznamnějšími stavbami secesní Česká spořitelna, postavená v roce 1912 podle projektu Antonína Balšánka a vyzdobená sochami Ladislava Šalouna, vršovická sokolovna, honosná budova školy v ulici V Olšínách z roku 1909 a školní budovy v Estonské a Kodaňské ulici, v Heroldových sadech a v ulici U Vršovického nádraží. Posledním pozemským věcem člověka slouží Krematorium Strašnice z roku 1932.

Ve Vršovících se nachází cenný soubor nájemních domů z přelomu 19. a 20. století a v Petrohradské ulici stojí vila Jitřenka, původně barokní usedlost, dnes přestavěná do klasicistní podoby. Mezi architektonicky významné vily patří také Trmalova vila ve Strašnicích, postavená Janem Kotěrou v letech 1902 - 1903, jež navazuje na českou lidovou architekturu, či vinohradské vily Kotěrova v Hradešinské ulici,

Šalounova ve Slovenské ulici a dvojvila bratří Čapků v dnešní ulici Bratří Čapků, kterou proslavili nejen Karel a Josef Čapkové, ale vstoupila ve známost i díky setkávání „pátečníků“, mezi něž patřili i T. G. Masaryk, V. Vančura nebo F. Langer.

Tvrz

Toulcovův dvůr je vzácně zachovalou památkou, je evidována ve Státním seznamu kulturních památek.

Tvoří jednu z hlavních součástí původní zástavby osady Hostivař - leží na území Městské památkové zóny Hostivař vyhlášené v r. 1993. Areál současného ekologicko-výchovného centra tvoří trojice obdélných hospodářských stavení, mezi nimiž se skrývá historie. Ve zdech špýcharu stojícím na terénním zlomu se ukrývá zdivo dávné tvrze. Dodnes můžeme obdivovat, jaký z ní byl výhled do údolí Botiče! Při sýpce stojí klasicistní lovecký zámeček.

Podle vzoru vídeňského Prateru byl v roce 1922 otevřen u nás dosud nevídaný lunapark EDEN. Byla zde pětikilometrová horská dráha, vodní laguna s gondoliéry, houpačky, kolotoče, střelnice a nechyběly ani kavárny a restaurace. Dnes o jeho slávě svědčí už jen fotografie nebo dobové písně.

